

Βρυξέλλες, 2 Μαΐου 2024
(OR. en)

9370/24

ESPACE 45

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	<i>Προετοιμασία του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας (Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Έρευνα και Διάστημα) της 23ης και 24ης Μαΐου 2024</i> Νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα: Ασφάλεια, ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα των διαστημικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ — Ανταλλαγή απόψεων

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες σημείωμα της Προεδρίας με θέμα «**Νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα: Ασφάλεια, ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα των διαστημικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ**» ενόψει της ανταλλαγής απόψεων στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της 23ης Μαΐου 2024.

**Νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα: Ασφάλεια, ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα των
διαστημικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ**

Ανταλλαγή απόψεων

Πλαίσιο πολιτικής

Οι διαστημικές δραστηριότητες αντιμετωπίζουν πλήθος αυξανόμενων προκλήσεων. Ορισμένες εξ αυτών έχουν γίνει πιο πιεστικές τα τελευταία χρόνια και απαιτούν δράση από την Ένωση και τα κράτη μέλη. Το παρόν έγγραφο αποσκοπεί να αποτελέσει το πλαίσιο για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των υπουργών σχετικά με τις σημαντικές πτυχές ενός μελλοντικού νομοθετήματος της ΕΕ για το διάστημα, εν αναμονή πρότασης της Επιτροπής.

Προκλήσεις

Πρώτον, η συμφόρηση ορισμένων τροχιών (ιδίως της χαμηλής γήινης τροχιάς) αυξάνει τους κινδύνους που απορρέουν από συγκρούσεις, λόγω της ταχείας επέκτασης της δραστηριότητας ιδιωτικών επιχειρήσεων στον διαστημικό τομέα. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί να έχουν σοβαρές συνέπειες, όπως είναι η διατάραξη των συνήθων λειτουργιών σε τροχιά, οι ζημιές και οι απώλειες δορυφόρων, το κλείσιμο διαστημικών υπηρεσιών (ορισμένες από τις οποίες είναι ζωτικής σημασίας) και οι συγκρούσεις με αεροσκάφη κατά την επανείσοδο στη Γη. Τα σενάρια αυτά θα μπορούσαν τελικά να καταστήσουν τη χρήση των τροχιών αδύνατη για τις μελλοντικές γενιές.

Δεύτερον, υφίσταται ο κίνδυνος κυβερνοεπιθέσεων και ηλεκτρονικών παρεμβολών στις διαστημικές υποδομές, ο οποίος ενισχύεται από γεωπολιτικά γεγονότα. Οι κυβερνοεπιθέσεις, ορισμένες από τις οποίες υποστηρίζονται από το κράτος, στρέφονται όλο και περισσότερο κατά διαστημικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπλέον, η πολύπλοκη δομή των διαστημικών περιουσιακών στοιχείων (αλληλεπίδραση διαφορετικών τμημάτων, ευρείες επιφάνειες έκθεσης σε επιθέσεις, πολλαπλά σημεία εισόδου εν δυνάμει επιτιθέμενων), η απαρχαίωσή τους (κληροδοτημένες τηλεπικοινωνιακές υποδομές, δυσκολίες επιδιόρθωσης και επισκευής) και οι διαδικασίες προμηθειών (πολύπλοκες αλυσίδες εφοδιασμού) μετέτρεψαν τις διαστημικές υποδομές σε ευάλωτους στόχους.

Κατά την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, ζωτική σημασία έχει επίσης να μειωθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των διαστημικών δραστηριοτήτων και να μειωθεί η εξάρτηση από τεχνολογίες και πρώτες ύλες εκτός ΕΕ.

Δράσεις

Τα κράτη μέλη έχουν αρχίσει να αντιμετωπίζουν αυτές τις προκλήσεις και να θεσπίζουν νομοθετήματα για το διάστημα με στόχο την πλαισίωση και την έγκριση διαστημικών δραστηριοτήτων. Σήμερα, έντεκα κράτη μέλη διαθέτουν εθνικούς νόμους για το διάστημα, ενώ περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται στη διαδικασία κατάρτισης εθνικών νόμων. Οι νόμοι αυτοί διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό ως προς το πεδίο εφαρμογής και το βάθος τους. Εν προκειμένω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την κατάρτιση νομοθετήματος της ΕΕ για το διάστημα, προκειμένου να θεσπιστούν κοινοί κανόνες για την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα των διαστημικών δραστηριοτήτων. Με σεβασμό προς τις εθνικές αρμοδιότητες, το νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα θα καταστήσει δυνατή τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς της ΕΕ για διαστημικές δραστηριότητες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή διαδικασία διαβούλευσης τόσο με τα κράτη μέλη όσο και με τη βιομηχανία, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους σημαντικούς πυλώνες του προβλεπόμενου νομοθετήματος της ΕΕ για το διάστημα:

- Ο πυλώνας της ασφάλειας θα αντιμετωπίσει κυρίως τους κινδύνους της σύγκρουσης (δηλαδή την αποφυγή συγκρούσεων, την ικανότητα ελιγμών των διαστημικών σκαφών, τη θέση σε τροχιά) και της παραγωγής διαστημικών αποβλήτων (δηλαδή σχέδια μετριασμού των διαστημικών αποβλήτων), τόσο για τους εκτοξευτές όσο και για τους δορυφόρους.
- Ο πυλώνας της ανθεκτικότητας θα θέσει την εκτίμηση κινδύνου και τα σενάρια κινδύνου για την ασφάλεια στο επίκεντρο της διαστημικής βιομηχανίας της ΕΕ και θα ενισχύσει το επίπεδο προστασίας με συνέπεια για όλα τα τμήματα των διαστημικών υποδομών (επίγεια, διαστημικά και συνδεδετικά τμήματα).
- Ο πυλώνας της βιωσιμότητας θα θέσει τα θεμέλια για κοινούς κανόνες, υπολογισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των διαστημικών δραστηριοτήτων, με σκοπό τη μακροπρόθεσμη μείωσή του.

Σημεία προς συζήτηση

Πρέπει να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Το νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα δεν θα πρέπει να ρυθμίζει υπερβολικά τη βιομηχανία, ούτε να εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλους τους βιομηχανικούς παράγοντες, ενώ η **αναλογικότητα** θα αποτελεί το βασικό μέλημα. Θα πρέπει να απευθύνεται στους φορείς της ΕΕ και τους φορείς εκτός ΕΕ που επιθυμούν να διαθέσουν διαστημικές υπηρεσίες στην ενιαία αγορά της ΕΕ και να αντιμετωπίζει την πιθανότητα στρέβλωσης της αγοράς. Θα πρέπει να παρέχει σαφή οφέλη για τη βιομηχανία, όπως απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, ισότιμους όρους ανταγωνισμού, ενισχυμένα επίπεδα προστασίας και σταθερότητα για την προσέλκυση επενδύσεων. Οι υποχρεωτικές απαιτήσεις θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται με αναλογικό τρόπο. Το νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα θα πρέπει να προβλέπει περαιτέρω υποστηρικτικά μέτρα που θα διευκολύνουν την τήρηση των υποχρεωτικών απαιτήσεων από τη διαστημική βιομηχανία, για παράδειγμα την ανάπτυξη ικανοτήτων, την τεχνική βοήθεια και τη χρηματοδοτική στήριξη.

Στο τρέχον γεωπολιτικό πλαίσιο, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί το επίπεδο προστασίας και ανθεκτικότητας των διαστημικών συστημάτων με συνέπεια: όλων των φορέων εκμετάλλευσης δορυφόρων στην ΕΕ, όλων των τμημάτων (διαστημικά, επίγεια και συνδέσεις δεδομένων) και όλων των περιουσιακών στοιχείων (εμπορικά, κρατικά, υπό την ιδιοκτησία της ΕΕ). Οι κανόνες θα πρέπει να διασφαλίζουν ολοκληρωμένη ασφάλεια δικαίου για τους παράγοντες της διαστημικής βιομηχανίας, ενώ η **ανθεκτικότητα και η ανταγωνιστικότητα** θα πρέπει να συμβαδίζουν.

Οι κύριοι διεθνείς κρατικοί παράγοντες του διαστήματος έχουν εντείνει τη ρυθμιστική δράση τους, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας και την κυβερνοασφάλεια, και συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση των σχετικών διεθνών προτύπων. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αναληφθεί δράση το συντομότερο δυνατόν, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διαστημική βιομηχανία της ΕΕ δεν θα υποχρεωθεί να τηρεί τα πρότυπα ή τους κανόνες που επιβάλλονται από άλλες δικαιοδοσίες. Η δράση της Ένωσης θα καταστήσει την ΕΕ αξιόπιστο διεθνή παράγοντα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον καθορισμό των κανόνων και των προτύπων μας.

Οι υπουργοί καλούνται να απαντήσουν στα εξής ερωτήματα:

Ερωτήματα

1. Πώς μπορεί να διασφαλιστεί με τον καλύτερο τρόπο ότι το νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της διαστημικής βιομηχανίας της ΕΕ;
2. Πώς θα αξιοποιηθεί καλύτερα το νομοθέτημα της ΕΕ για το διάστημα με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των διαστημικών συστημάτων;